

Państwa zbójckie

Inaczej państwa bandyckie, państwa osi zła. Państwa, które amerykańskie władze oskarżyły o nieprzestrzeganie praw człowieka, wspieranie terroryzmu posiadanie arsenału broni masowej zagłady. (ew)

Pojęcie państw zbójckich zyskało szczególną popularność po zamachu z 11 września 2001 roku, jednakże amerykańska administracja już wcześniej się nim posługiwała w stosunku chociażby do Libii. W dniu 29. stycznia 2002 roku prezydent George W. **Bush** państwami bandyckimi, zaliczanymi do **osi zła**, nazwał **Iran, Irak oraz Koreę Północną**, oskarżając je o posiadanie broni masowego rażenia i wspieranie terroryzmu. Ta klasyfikacja miała na celu usprawiedliwić działania uprzedzające sił amerykańskich, wpisujące się w koncepcję wojny prewencyjnej. W przemówieniu z dnia 6 maja 2002 podsekretarz stanu J.R. Bolton do osi zła dodał **Kubę, Libię i Syrię**.

W dniu 20 marca 2003 roku do Iraku wkroczyły siły międzynarodowej koalicji, składające się głównie z wojsk USA, Wielkiej Brytanii, Australii, Danii i Polski. Powodem rozpoczęcia inwazji, były jak podawała administracja amerykańska informacje wywiadu o posiadaniu przez reżim Saddama Husajna broni masowego rażenia. W wyniku działań militarnych dyktatura została obalona, a Husajn osądzony i skazany na karę śmierci za zbrodnie na swoich obywatelach. Sytuacja

w Iraku po wycofaniu się sił koalicji i po latach od interwencji jest katastrofalna. Koncepcja osi zła była szeroko krytykowana. Jej przeciwnicy zwracali uwagę na wybiórczość przy zaliczaniu do niej państwa. Inni badacze przestrzegali przez możliwością wykorzystywania jej do poszerzania przez Amerykę wpływów w państwach, np. bogatych w ropę naftową. J. Derrida i N. Chomsky pisali wręcz o **neoimperializmie** w wykonaniu USA. Gdy po latach okazało się, że w Iraku nie było broni masowego rażenia, oskarżenia administracji Busha przybrały na sile. Prezydentowi zarzucano partykularyzm i naginanie faktów, by zyskać pretekst do irackiej interwencji i zemsty na Husajnie za I wojnę w zatoce, kiedy to ojciec G.W. Busha był prezydentem USA. Większość badaczy uważała, że tak samo **koncepcja uderzenia prewencyjnego**, powiązana i klasyfikacją państw jako zbójckich może prowadzić do nadużyć w stosowaniu przemocy przez siły amerykańskie, co z kolei spowoduje wzrost nienawiści w państwach atakowanych i u ich sojuszników. (ew)